

***МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ
ТЕХНОЛОГІЙ***

**ПЕРСПЕКТИВИ МАЙБУТНЬОГО
ТА РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ В ТЕХНОЛОГІЯХ
ВОДОПІДГОТОВКИ**

***Матеріали II Міжнародної
науково-практичної конференції***

19 - 20 квітня 2018 р.

Київ НУХТ 2018

УДК 628.1

П 26

П 26 **Перспективи майбутнього та реалії сьогодення в технологіях водопідготовки:**
матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 19-20 квітня
2018 р.– К.: НУХТ, 2018. – 215 с.

ISBN 978-966-612-207-3

Редакційна колегія:

д-р техн. наук, проф. А.І. Українець,

д-р техн. наук, проф. О.Ю. Шевченко,

д-р техн. наук, проф. Н.А. Гусятинська, д-р техн. наук, проф. Л.П. Рева,

д-р техн. наук, проф. О.В. Грабовська,

канд.техн.наук, доц. І.О. Крапивницька,

канд.техн.наук, доц. Ю.М. Резніченко (відповідальний секретар),

А.Д. Авраменко (секретар)

Рекомендовано Вченою радою НУХТ

Протокол №9 від 29.03.2018 р.

Матеріали конференції надруковано в авторській редакції

ISBN 978-966-612-207-3

© НУХТ, 2018

VasylovychNorwegian University of Life Science.....	114
51. МАТЕМАТИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСІВ ХАРАКТЕРНИХ ДЛЯ МЕМБРАННОЇ ФІЛЬТРАЦІЇ	
Олександр Устінов, Юрій Змієвський, Володимир Захаров Національний університет харчових технологій.....	116
Секція 5. Бутильовані води: нові види продукції, технології, якість, безпе́чність, фізіологічна повноцінність.....	119
52. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ ТА БЕЗПЕЧНОСТІ ВОДИ ПИТНОЇ, ЩО ПРИЗНАЧЕНА ДЛЯ СПОЖИВАННЯ ЛЮДИНОЮ	
Наталія Стаднічук, Анатолій Подрушняк, Ольга Голінько, Сергій Кузьминський ДП «Науковий центр превентивної токсикології, харчової і хімічної безпеки імені академіка Л. І. Медведя Міністерства охорони здоров'я України», м. Київ.	
Олег Кроніковський Національний університет харчових технологій, м.Київ.....	120
53. МІКРОБІОЛОГІЧНІ ТА МІКОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ БУТИЛЬОВАНИХ ВОД	
Світлана Доленко, Марія Саприкіна Інститут колоїдної хімії та хімії води ім. А.В. Думанського НАН України	
Олена Грабовська Національний університет харчових технологій	123
54. ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОБНИЦТВА ПИТНОЇ ВОДИ ЗБАГАЧЕНОЇ ЙОДОМ ТА СЕЛЕНОМ	
Остапенко В.В., Олефір М.В. Національний університет харчових технологій.....	126
55. ІНЖИНИРИНГОВИЙ ПІДХІД ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА ФАСОВАНИХ ПИТНИХ ВОД	
Тетяна Стрікаленко, Галина Скліфос, Антон Кармазін Одеська національна академія харчових технологій.....	128
56. СВІТОВИЙ І УКРАЇНСЬКИЙ РИНКИ ПИТНОЇ БУТИЛЬОВАНОЇ ВОДИ: ТЕНДЕНЦІЇ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	
Ірина Совершенна Київський національний торговельно-економічний університет.....	130
57. ТОВАРОЗНАВЧА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ОСОБЛИВОСТІ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ФАСОВАНИХ МІНЕРАЛЬНИХ ВОД	
Тетяна Чорна, Світлана Цимбалюк Університет державної фіскальної служби України	133
Секція 6. Водоборотні системи в промисловості та енергетиці. Очищення промислових стічних вод.....	136
58. ВЛИЯНИЕ ПЛОТНОСТИ ЗАРЯДА И ДОЗЫ ФЛОКУЛЯНТОВ НА ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОБЕЗВОЖИВАНИЯ ШЛАМОВ ПРОЦЕССОВ АНАЭРОБНОГО СБРАЖИВАНИЯ	
Борисов Иван Александрович, Малецкий Захар Васильевич <i>Норвежский Университет Естественных Наук, Ос, Норвегия</i>	
Борисов Иван Александрович Украинский Государственный Химико-Технологический Университет	137
59. ЭФФЕКТИВНОСТЬ УДАЛЕНИЯ ГИДРОЗОЛЕЙ ЖЕЛЕЗА И КАОЛИНА В РЕЦИРКУЛЯЦИОННОМ ВОДООЧИСТИТЕЛЕ	

http://minregion.gov.ua/attachments/files/zhkh/Vodopostachannya/_2010_.pdf.

2. Запольський А.К., Водопостачання, водовідведення та якість води: підруч. для студ. ВНЗ/ А.К. Запольский. – К.: Вища школа, 2005 – 671.

Інжиніринговий підхід до модернізації виробництва фасованих питних вод

Тетяна Стрікаленко, Галина Скліфос, Антон Кармазін

Одеська національна академія харчових технологій

Сукупність послуг інжинірингу містить комплекс робіт з підготовки, створення та забезпечення нормального процесу виробництва. Важливими видами таких послуг є проведення попередніх досліджень, обґрунтування і впровадження інновацій тощо. Рушійною силою інжинірингу, як, зрештою, і реінжинірингу, є розуміння потреб споживача, тобто погляд на проблеми розвитку підприємства з позиції споживача. І це дуже часто спричиняє проектування цілком нових процесів, яких раніше не існувало на підприємстві [1]. Суттєвою відмінністю процесів інжинірингу/реінжинірингу для приватних підприємств, на відміну від підприємств з державною формою власності, є потреба у виділенні значних фінансових витрат для проведення попередніх досліджень, що могли б обґрунтувати доцільність інновацій, які пропонують чисельні фірми, розробники устаткування чи інших засобів оптимізації виробництва тощо [1, 2].

Метою роботи є аналіз інжинірингового підходу до модернізації виробництва фасованих питних вод в країнах світу та наших напрацювань з цього питання.

Порівняння документів деяких асоціацій виробників фасованих питних у часовому аспекті є досить цікавим з огляду на пріоритетність задач, вкрай важливих саме для виробництва [3 - 6]. Як ці документи, так і питання, що обговорювались на зустрічах членів асоціацій, стосуються, не в останню чергу, питань виробництва, зокрема – напрацювань науково-дослідного інституту IBWA та досвіду їх впровадження. В Мельбурні базовим для асоціації є Інститут бутильованих вод, що об'єднує усіх виробників «водної продукції» (питна вода у різному фасуванні, напої тощо), апробує технічні та технологічні інновації по їх запитам, а також здійснює просвітницьку і видавничу роботу, юридичний захист тощо [7]. Особливу актуальність вибір перспективних технологій та їх експертиза набувають в наш час, коли «зоряні війни» між різними виробниками питних вод вийшли на нову орбіту, ініційовану захисниками доквілля [8]. Колосальні зусилля спрямовані на чергове нормування показників якості води та довільне маніпулювання досить строгим терміном – гранично допустимою концентрацією у воді окремих її складових природного чи штучного походження, на «відкриття» нових типів фасованої води («чудотворна», «поліпшеної якості»),

«дитяча» тощо) чи нових способів встановлення показників її якості (наприклад, редокс-потенціалу, що був рекомендований ВООЗ ще в 1953 р, а в 2017 р в Україні став «революційним відкриттям»).

Пошукові дослідження щодо обґрунтування доцільності інноваційних технологій та обладнання для використання у виробництві фасованих вод і напоїв виконуються магістрантами кафедри ТПВ ОНАХТ вже понад 5 років. Вивчення та аналіз особливостей технології виробництва, проведений безпосередньо на підприємстві, де студенти проходили практику, на подальших етапах роботи дозволяє обґрунтувати - спершу теоретично, а потім в умовах дослідницької лабораторії кафедри, використання 2 -3 технологічних рішень для підприємства. Подальші дослідження, що стали цікавими для підприємства, можуть бути виконані паралельно – в технологічній лабораторії виробництва і лабораторіях кафедри. Прикладами таких інжинірингових досліджень вважаємо впровадження полімерного азотвмісного реагенту комплексної дії для оброблення тари на підприємствах, що виготовляють фасовані питні води, збагачені киснем та діоксидом вуглецю – це дозволило подовжити строки зберігання готової продукції без втрати її споживчої якості, що стало особливо важливим для слабогазованих питних вод. Використання того ж реагенту для оброблення каптажу, трубопроводів і ємкостей для зберігання і транспортування мінеральної води виявилось не лише ефективним засобом дезінфекції названих складових системи водопідготовки на підприємстві, але й дозволило суттєво зменшити витрати корисної мінеральної води для технологічних потреб (ополіскування устаткування), тобто було економічно доцільним. Ці магістерські інжинірингові дослідження впроваджені без будь-яких затрат підприємств, що дозволяє говорити про ефективність такого досвіду співпраці кафедри з виробниками фасованої питної продукції та перспективність його продовження.

Література

1. Панов В. В. Реінжиніринг у системі державного управління розвитком комунальних підприємств водопровідно-каналізаційного господарства України. / В. В. Панов, І. О. Панасенко // [Текст] –Харків: Вид-во «Магістр», 2016. – 180 с.
2. Nature-based Solution for Water. The United Nations World Water Development Report WWD 2018. / Paris, France: UNESCO, 2018. – 154 p.
3. International Bottled Water Association (United States). IBWA Model Code: Model Bottled Water Regulation.// Revised June, 2003. – IBWA, 2003. – 23p.
4. International Council of Bottled Water Associations: ICBWA Model Code.–ICBWA, 2004- 12p
5. International Bottled Water Association (United States): Bottled Water. Code of Practice. // Revised February, 2016. // IBWA, 2016. – 30p.

6. Jill Culora. Bottled Water Reps Meet to Address Important Issues. / IBWA: Press Release. - 04.11.2008. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bottledwater.org>
7. Australasian Bottled Water Institute: ABWI Model Code 14 March 2014 Final – 2014. – 105 p.
8. Кофман В. Я. Микропластики – новая опасность для водной среды? (обзор) / В. Я. Кофман // [Текст] / Водоснабжение и санитарная техника. - 2017. - №5. - С.40-46.

Світовий і український ринки питної бутильованої води: тенденції і перспективи розвитку

Ірина Совершенна,

к.т.н., доцент

Київський національний торговельно-економічний університет

За оцінкою ООН, проблема водних ресурсів є одним з найсерйозніших питань для людства в найближчому сторіччі. Вже зараз без постійного доступу до води живуть від 1,5 до 2 млрд людей, а 3,4 млн щорічно вмирають від нестачі води. До 2025 року дефіцит води в країнах, що розвиваються зросте на 50%, а в розвинених країнах – на 18% [1].

Не дивно, що вода стала стабільним і дуже прибутковим бізнесом. За різними оцінками, щорічно продається 300 - 500 млрд. л питної води. За даними журналу «Fortune», прибуток компаній, які займаються продажем питної води, досягає 40% від прибутку нафтових компаній, перевищує прибуток фармацевтичної галузі і складає \$1 трл. на рік [1]. Міжнародний ринок бутильованої питної води за 2017 рік оцінюється експертами в \$3,5 млрд. Світовий обсяг виробництва бутильованої питної води оцінюється в 340 млрд. літрів або \$180 млрд. в 2017 році. Очікується, що до 2025 року виробництво бутильованої води в світі зросте до \$ 320 млрд [2].

Реалізація цієї продукції на світовому ринку щорічно демонструє позитивну динаміку. За останні 17 років ринок виріс в 2 рази (середній темп зростання оцінюється в 6-7% на рік). На світовому ринку упакованої питної води успішно працюють як великі транснаціональні компанії, так і провідні локальні гравці. Провідними світовими виробниками бутильованої води є: Nestle Waters (бренди Perrier, San Pellegrino, Acqua Panna, Vittel) Groupe Danone (Evian, Volvic, Badoit), PepsiCo Inc (Aquafina, SmartWater), The Coca Cola Company (Bonaqua).

Ринок споживання питної води сформувався і у Європі, і у США після другої світової війни. У 2016 році на Західну Європу та Північну Америку приходилось 47% світового ринку питної води. Частка Східної Європи, включаючи Україну, складала лише 6 % [2].

На долю трьох країн: Німеччини, Франції та Іспанії припадає від 55% до 70% споживання питної води в Європі. На відміну від Європи, у США близько 80% об'єму продажу – це пляшкова вода ємністю 5-25 літрів, яка в більшості випадків є продуктом багатократної фільтрації [3]. У США виробниками питної води опановано 95% ринку, і в 2015 році було продано 42 млн. м³ бутильованої води [4]. Найбільше споживання бутильованої води на сьогоднішній день має США, на другому місці знаходиться Мексика, третє та четверте місце поділяють Китай та Бразилія [5].